

10. Шашкевич М. Твори / Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький ; упоряд., вступ. ст. та приміт. М. Шалати. – К., 1982. – 368 с.
11. Гербельський Г. Ю. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині XIX ст. (1848 р) / Г. Ю. Гербельський. – Львів, 1964. – 251 с.
12. Грицак Я. Страсті за націоналізмом. Історичні есеї / Ярослав Грицак. – К., 2004. – 344 с.
13. Дорошенко В. Що знали на Полтавщині про Галичину у 80–90 рр. XIX в. / Володимир Дорошенко // Наша Батьківщина. – Львів, 1937. – Ч. 9. – Вересень. – С. 195–201.
14. Крюков А. І. І. Срезневський і Галичина / Анатолій Крюков // Український історичний журнал. – 1971. – № 5. – С. 96–100.
15. Матеріали по історії возродження Карпатской Руси: в 2 ч. / собрали И. С. Свѣнцицкій. – Львовъ, 1906. – Ч. 1 : Сношенія Карпатской Руси съ Россіей въ 1-ой половинѣ XIX-аго вѣка. – 212 с.
16. Петраш О. “Руська трийця” / Осип Петраш. – К., 1986. – 230 с.
17. Райківський І. Ізмаїл Срезневський та Галичина / Райківський І. // Дриновський збірник [Дриновски сборник]. – Х. ; Софія : Академічно издателство “Проф. Марин Дринов”, 2013. – Т. VI. – С. 42–46.
18. Світленко С. І. І. Срезневський і українські народолюбці Наддніпрянщини 40–80-х рр. XIX ст. / Сергій Світленко // Дриновський збірник [Дриновски сборник]. – Х. ; Софія, 2013. – Т. VI. – С. 74–81.
19. Свѣнцицкій И. С. Обзоръ сношеній Карпатской Руси съ Россіей въ 1-ую пол. XIX в. / И. С. Свѣнцицкій. – С. Пб., 1906. – 109 с.
20. Студинський К. Причинки до історії культурного життя Галицької Руси в літах 1833–47 / Кирило Студинський / Відбитка з XI і XII т. Збірника фільологічної секції НТШ. – Львів, 1909. – СХХХVIII с.
21. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX столітті) / Олексій Сухий. – Львів, 2003. – 498 с.
22. Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність / Михайло Шалата. – К., 1969. – 256 с.

*В статтє рассказывается о влиянии творчества И.Срезневского на русько-украинское национальное движение в Галиции первой половины XIX в. В частности, обращено внимание на поездку ученого в Галицию во время научного путешествия по славянским землям (1839–1842 гг.), когда он в течение 19–29 июля 1842 г. находился во Львове. И.Срезневский познакомился с известными галицкими деятелями – “Руськой троїцей”, Д.Зубрицьким, И.Левицьким. Сделан анализ записки И.Срезневского 1842 г. к министру народного просвещения России о научной и литературно-издательской жизни в крае. Раскрыто представление И.Срезневского о Галиции в научных трудах и его переписке с галичанами (братьями Яковом и Иваном Головацькими, И.Вагилевичем и др.), а также письма к нему С.Шеховича в 1850-х гг.*

**Ключевые слова:** научная поездка, Галиция, переписка, деятель.

*The article describes, how the work of Sreznevsky influenced on the Ukrainian national movement in Galicia in the first half of the nineteenth century. Particular, attention is paid to the scholars trip to Galicia during his research trip to the Slavic lands (1839–1842), when he was in Lviv on 19–29 July 1842. Sreznevsky met the famous Galician figures – “Ruska Tryitsia” Denys Zubrytskyj, Yosyp Levytskyj. Been analyzed the notes 1842 of Sreznevsky to the Minister of education of Russia about scientific and literary-publishing life in the province. Is revealed the understanding of Izmail Sreznevsky about Galicia in his scientific works and correspondence with Galician local people (brothers Yakiv and Ivan Golovatsky, Ivan Vagylevytch and others), and also letters to him of Severyn Shehovyts in the 1850's.*

**Keywords:** scientific journey, Galicia, correspondence, public figure.

ББК 63.3 (4 УКР) 52-8  
УДК 94 (477) “19”

Андрій Міщук, Мар'яна Міщук

## ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГАЛИЧИНИ В ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ЮЛІАНА ЦЕЛЕВИЧА

*У статті проаналізовано ту частину наукової спадщини Ю.Целевича, яка безпосередньо присвячена вивченню малодосліджених проблем історії Галичини в контексті української історії. На основі систематизації фактичного матеріалу, подано оцінку його внеску в розвиток національної історіографії. Доведено, що при вивченні тих чи інших проблемних питань, Ю. Целевич висував власні концепції, опираючись на доступні документальні матеріали. Більшість ідей і думок, висунутих Ю. Целевичем, згодом знайшли своє підтвердження у працях з історії Галичини.*

**Ключові слова:** Целевич Ю. А., Галичина, козаки, регіоналізм, Львів, етнічні процеси, Покуття.

Одним із найважливіших напрямків сучасної історичної науки є дослідження окремих регіонів у контексті вітчизняної історії. Історія Галичини неодноразово привертала увагу науковців і отримувала неоднозначні оцінки і судження з подій минулого. Значний внесок в історико-краєзнавчі дослідження Галичини зробив Юліан Целевич. Він досліджував етнопонаціональні відносини в Галичині як складову загальноукраїнського історичного процесу. Перша спроба ознайомити наукову громадськість зі спадщиною Ю.Целевича була зроблена у 1993 р., під час наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня його народження [8, с.41-43]. Матеріали конференції містили неповний аналіз праць історика на основі розвідки Богдана Барвінського [6, с.104–118]. Інтерес до спадщини Ю. Целевича і поява наукових досліджень припадає на останнє десятиліття.

Виходячи з актуальності теми та враховуючи сучасний стан її розробки українською історіографією, автор поставив собі за мету – комплексно й об'єктивно проаналізувати наукову спадщину Ю.Целевича у вивченні історії Галичини подавши оцінку його внеску у розвиток національної історіографії.

У журналі “Зоря” Юліан Целевич опублікував розвідки під назвою “Облога міста Львова в р. 1672” [2; 3], а також “Перехід козаків через Покуття до Молдавії в р. 1739” [4]. У них автор розкрив події, пов'язані з перебуванням запорізьких козаків у Галичині та їх впливом на життя населення краю. Вони є досить цікавими для розуміння етнопонаціональних процесів у Галичині, що при цьому відбувалися.

Найбільш вагомою була стаття Целевича “Облога міста Львова в р.1672”. Для її написання автор використав велику кількість джерел, які подав у примітці до статті [2]. Передовсім, хотілось би зазначити, що про цей епізод в історії України до нього була лише побіжна згадка в дослідженні М. Костомарова “Руїна”, який при написанні використав лише “Хроніку” бурмістра Львова Б.Зімеровича. Целевич використав також і інші джерела. Разом із тим необхідно відмітити, що для написання він використовував першоджерела не в оригіналі, а в перекладі на польську мову Півоцького [13]. Польський дослідник облоги Львова 1672 року З. Ладзімінський опирався при написанні на “Хроніку” В. Зімеровича відзначав, що її автор був свідком цих подій [14, с.9].

Професор Володимир Антонович, оцінюючи переклад Півоцького твору В. Зімеровича, серед недоліків бачив те, що видання в порівнянні з оригіналом є недостатнім [6, с.107]. Перед Целевичем поставала необхідність вибіркового підходу до використання джерел для написання розвідки, оскільки, як видно значна їх частина зазнавала в більшості випадків свідомих змін.

На початку статті Ю. Целевич характеризує становище Речі Посполитої: “Три рази стояла Польща у віку 17. На самім краю пропасти” [2, с.230]. Основними причинами цього були повстання Б.Хмельницького 1648 р., похід 1655 р. Хмельницького за підтримки Росії та 1672 р., коли гетьман Д.Дорошенко уклав союз із Туреччиною і пішов війною на Польщу.

Ю. Целевич розкриває внутрішньополітичну ситуацію у тогочасній Польщі. Особливо увагу він звертає на ту обставину, що у 1672 р. посилилася конфронтація у боротьбі за владу. Проявом боротьби стала поява двох конфедерацій прокоролівської і шляхетсько-магнатської, представники яких прагнули бачити керівником держави свого ставленика. Ю. Целевич зазначав, що такий стан призвів би у кінцевому результаті до збройного протистояння.

Стосовно становища українських земель, Целевич слушно відзначав, що вони були предметом спорів і боротьби Росії, Польщі і Туреччини. Він згадував і Андрусівське перемир'я 1667 р., за яким Росія отримала Лівобережну Україну з Києвом, де владу під зверхністю царя здійснював гетьман Многогрішний, а після його усунення – Самойлович. На Правобережжі гетьманом був Петро Дорошенко, на протигагу якому Польща призначила гетьманом Ханенка, намагаючись обмежити вплив П. Дорошенка.

Третьою особою, яка, на думку Целевича, виступала проти всіх загарбників, був запорізький отаман Іван Сірко [2, с.230].

Найбільшу увагу Целевич зосередив на діяльності П. Дорошенка, бажанням якого було об'єднання українських земель в одну державу. Проте, як писав Целевич, не отримавши бажаного результату, він змушений був піти під зверхність Туреччини, через прийняття бунчука. Целевич розкриває коротко дипломатичні відносини між Польщею й Туреччиною і показує ті чинники, які призвели до походу султана Магомета IV. Він звертає увагу на внутрішнє становище, в якому перебувало місто, та показує підготовку Львова до оборони. Целевич подає точні дати появи турків та козацьких військ біля Львова, описує процес їх розміщення навколо міста.

Подіям облоги Львова Целевич присвятив значну частину свого дослідження. Автор дуже скрупульозно показує кожну подію, яка відбувалася у місті. Зокрема, автор розкрив процес підготовки переговорів, подав кількість членів делегації від міста, направлених до султана, висвітлив хід переговорів, а також вказав суму, яку повинно було заплатити місто за свою безпеку та ті труднощі, які виникли при зборі коштів на викуп міста. На основі праці Зімеровича він передав зміст розмови між делегованими представниками та П. Дорошенком. Дослідник показав становище Польщі й шляхти у ній, а також розповів про плани П. Дорошенка разом із турками захопити Варшаву, Краків та Люблін, проте, які були зірвані [3, с.262].

У кінці статті Ю. Целевич охарактеризував становище Львова після закінчення облоги, звернувши увагу на те, що більшість членів магістрату під час облоги покинули місто залишивши його мешканців напризволяще, тому згодом, не було кому здійснювати управління справами міста. Завершуючи дослідження, Целевич відзначав, що війна закінчилась укладенням Бучацького договору (1672 р.) [3, с.263], за яким Польща втратила частину Правобережної України та Поділля. Отже, як бачимо, автор попри характерну спрямованість дослідження, все ж таки подає відомості, що мали безпосереднє відношення до описуваних ним подій, тобто не лише констатує події, але і розкриває історичне тло, на якому вони відбувалися й дає власні оцінки.

У розвідці “Перехід козаків через Покуття до Молдавії в р. 1739” Ю. Целевич показав один з епізодів, що трапився під час російсько-турецької війни (1735–1739 рр.), яка тривала шість років і крім значних втрат, не принесла бажаного результату, який полягав у захопленні Російською імперією захопити південь України та Криму. Це дослідження ґрунтувалося на 243-й книзі “Актів городських і земських”. В анотації до праці автор зазначав: “Сподіваємось однак, що знайдемо колись подібні маніфестації і в актах інших городів н.пр. львівських і теребовських” [4, с.30] Однак реалізувати свої задуми Целевичу так і не вдалося. Основою для написання розвідки послужили, як зазначає дослідник, найцікавіші звернення (маніфестації) до влади як окремих осіб так і цілих громад.

На початку статті Ю. Целевич пише: “Нам не іти в слід за тими, що добувають із своєї історії самі блискучі, світлі образи, а промовчуєть або затемнюють правду” [4, с.30]. Таким чином автор намагався певною мірою закликати сучасників і наступників не покривати вину своїх предків через висвітлення неправди. Оскільки, на думку Целевича, ті, хто замовчують правду, приречені на довгі пошуки власної сутності.

Розглядувана у статті подія обіймала малий проміжок часу – кілька днів у серпні 1739 року, коли “козаки перелетіли вихром через Покуття та Молдавії” [4, с.30]. Автор, подаючи загальну характеристику козацького походу, відзначав, що козаки руйнували культові споруди, незважаючи на їх належність до певної конфесії, нищили матеріальні цінності, вбивали населення. Водночас дослідник намагався розкрити причини, що призвели “у таке варварство і крайню здичілість славне колись на весь світ лицарство” [4, с.30]. До таких причин він відносить загарбання України сусідами, позбавлення її природних, історичних прав, коли вона стала ареною боїв прикордонних держав. У роз-

відці згадано і про роль старшини, яка втратила віру у власні сили й переходила завжди на бік того, хто пропонував вигідніші для неї умови.

Описуючи долю народу, Ю. Целевич вказував, що до еміграції українців змушувало важке матеріальне становище, податковий тиск, постійні контрибуції, військові зобов'язання. Дослідник ставить питання “Чи ж може бути той здоровим, кого змусять випити тільки отрути?” й одразу дає відповідь: “При тім усім, не згинула ще була давня хоробрість і давня сваволя” [4, с.31]. На підтвердження цих слів, автор показує роль запорізьких і козацьких полків під час військових кампаній, які проводила російська армія, зазначаючи, що остання завдяки сміливості і самовідданості козаків здобувала перемоги у важких битвах, незважаючи на численні жертви.

У розвідці Целевич розкриває участь козаків у російсько-турецькій війні 1735–1739 років. Зокрема, він зазначає, що завдяки козакам російська армія здобула у Криму Перекоп, Бахчисарай та інші міста. Автор зображає лицарство і безстрашність козаків, але говорить, що постійні війни, праця і змагання за власну свободу, а також, гніт зі сторони старшини призвели до упадку козацтва. “Се все нехай служить в доказ, – пише Целевич, – що з одної сторони не угасла ще тоді була між козацтвом хоробрість і жажда бою, так з другої сторони упадати мусіла між ними рівень гуманності і лицарської ніжності” [4, с.31]. Автор визначив і територію, яку зайняли козацькі загони, – “ціле Покуте аж по Станіславів, цілий отже правий берег Дністра понизше Галича аж по молдавську границю” [4, с.31].

М. Драгоманов у листі до І. Франка від 2 січня 1886 р., подаючи оцінку дослідженню Ю. Целевича, писав: “Целевича “Перехід козаків” просто скандал, звісно, окрім актів. Вступ такий міг написати тільки чоловік, котрий у руках не держав Костомарова. Невідомі йому і Дневныя Зап. Марковича, котрий був у тому поході” [7, с.144]. А в наступному його листі 14 січня 1886 року зазначалося: “Про Целевича ја писав не к тому, шчо таких статей не печатати, а к тому штоб такого не писати. Не буде добра в краю, поки льуде будуть виховувати свій розум на безпідставному верхоглядству” [7, с.146].

Богдан Барвінський, проаналізувавши “Дневник Марковича”, відкидає закид М. Драгоманова і говорить: “Дневник Марковича” крім звістки про участь Кантеміра в поході з 1739 р. та факту розграблення Городенки запорожцями, не дає нічого більше для історії покутського епізоду” [6, с.118]. Щодо праць М. Костомарова, то, крім згадки про сам похід, у них немає більше ніяких відомостей про покутський епізод. Своїм дослідженням Ю. Целевич пролив світло на неординарну подію пов'язану з перебуванням козаків у Галичині. Це дає нам змогу говорити про нього як про історика, який понад усе прагне не приховувати правду, а показувати її повністю. Недоліком є те, щопри використанні актів Целевич не займався їх глибинним аналізом, а лише до констатував факти.

Дві окремі праці вчений присвятив історії соціально-економічних відносин в Галичині після її включення до складу Австрійської імперії.. Зокрема, в статті “Чи було в Польщі невольниче “підданство? *Leibengenschoft*”, що була опублікована в газеті “Діло” в 1880 р., знаходимо ряд цікавих думок і суджень Ю. Целевича щодо обмеження особистої залежності селян Йосифом II в період, коли Галичина перейшла під владу Австрійської імперії. Зокрема, знаходимо в розвідці думки Ю. Целевича про визначну роль для народу законів Йосифа II стосовно простого населення Галичини. Особливо автор звертає та акцентує увагу на “знесенє крѣпацтва,... улѣкшенє тягарів паньщини, ...рівний розмір податків,... релігійну толеранцію,.. підставу правно-політичної екзистенції” [5]. Обмеження крѣпацтва передовсім було пов'язане з тим, що фактично з того часу селянин переставав бути безправною власністю. Панщина була обмежена точним числом днів і розподілом між поодинокими групами селян, відповідно до земельних наділів, а також скасовувались додаткові повинності. Наслідком реформи було те, що право поміщиків на примусовий продаж товарів своїм підлеглим було скасовано, забо-

ронені тілесні покарання, селянин отримав право оскаржувати дії поміщика в окружного начальника (мандатора), проте ще залишалась панщина, яку селянин повинен був відробляти, але не в таких обсягах, як раніше, сільські громади отримали більше прав у місцевому самоврядуванні. Целевич особливо акцентує увагу на тому, що за Йосифа II, “стан хлопський” був не лише певною частиною суспільства, а став окремою становою одиницею: “з публічними правами й обов’язками” [5]. Проте далі він цілком слушно пише про те, що основним завданням реформ Йосифа II було “побільшити и взміцнити власть держави в руках монархії, – хотяй его система була... бюрократичною абсолютной монархії” [5]. Автор дослідження зазначає, що ці реформи не принесли політичної свободи і автономії, однак мали важливе значення для простого населення Галичини.

Ю. Целевич відмітив наявність єдиних правових засад для усіх верств суспільства; чіткий розподіл урядової і церковної влад він вважав першими ознаками майбутніх свобод для “Галицкой Руси”. Те, що Ю. Целевич торкнувся цієї проблеми, не є випадковим, адже саме реформа Йосифа II, завдяки якій було обмежено залежність більшої частини населення Галичини від сваволі землевласників, стала однією з передумов скасування панщини в 1848 році цісарем Францом Йосифом I.

Аналіз впливу політики на розвиток міста Львова в період правління Йосифа II (1780–1790 рр.) знаходимо в газеті “Діло” за 1880 рік, де Ю. Целевич друкує свою розвідку “Гдещо про Львів перед 100 роками і про триразовий приїзд Іосифа II до того міста” [1].

Підвищена увага до міст в історичному краєзнавстві пояснюється насамперед їхньою функцією збереження історичного минулого. На початку дослідження Ю. Целевич, у притаманному йому стилі, дає коротку характеристику становища Галичини після її входження до складу Австрійської імперії, зокрема описує міграційний процес. Далі Ю. Целевич, посилаючись на автора “Листи про сучасний стан Галіції”, дає опис міста Львова після того, як край увійшов до складу імперії. Проте найбільше значення має та частина праці, в якій Ю. Целевич безпосередньо подає матеріал про перебування цісаря в Галичині, передовсім у столиці краю Львові. Майже щороку Йосиф II здійснював поїздки в найвіддаленіші провінції або за кордон. Цісар вважав за необхідне своїми власними очима побачити, як живуть його піддані. Ю. Целевич наводить дані про перебування Йосифа II в Галичині 1773 року, при цьому подає його висловлювання про ставлення до нових земель: “Мені видиться, що той край не має до нас злої волі; хлоп є тут нещасливий і не має нічого, ...і чекає від нас справедливості...” [1].

Ю. Целевич у своєму дослідженні не обминає і питання міжрелігійних відносин. Зокрема, він дає описи діяльності найбільших конфесій у м. Львові, подає перелік владик і архієпископів, а також показує їх роль, вказує на відмінності обряду латинського від греко-католицького, показує релігійні громади не тільки на релігійному ґрунті, але і їх добродійну діяльність. Хоч автор дає характеристику релігійним відносинам, проте при цьому забуває згадати про дуже важливий “толераційний патент” Йосифа II, яким було покладено, як пише про нього А. Петрушевич, “в Галіції віротерпимость” [12, с.129]. Фактично, патентом 13 жовтня 1781 року була впроваджена рівність будь-якої релігійної конфесії та було усунуто привілейоване становище католицької церкви в Галичині, зліквідовані релігійні комісії.

Значно більше місця приділяє Ю. Целевич висвітленню перебування Йосифа II у Львові в 1781 році. Цю частину розвідки він написав на основі праці Ігн. Феслера “Погляд (в минуле) на моє 70-и річне пілігримство”. Знову зустрічаємо аналіз Ю. Целевичем зовнішньополітичної діяльності Йосифа II. Він розкриває плани, які мав цісар відносно Росії, а саме: не дати їй заключити союз з Прусією, який був би не бажаним для Австрії [5], як пише про це дослідник. Отже, як бачимо, автор зосереджує увагу на перебуванні цісаря у Львові та на внутрішньому становищі, яке склалося, проте з не-

зрозумілих причин не згадує ряд реформаторських заходів цісаря, що мали відношення до міста.

Безперечно, сам зміст і коло проблем, які піднімав Ю. Целевич, є досить цікавими і неоднозначними в оцінках і по сьогоднішній день. Проте необхідно зазначити, що при написанні своїх праць автор часто використовував не першоджерела, а спирався на дослідження сучасників тих подій, які в основному є біографічними описами і несуть в собі суб'єктивну думку їх авторів. Незважаючи на певні недоліки та упущення, які наявні, не можна відкинути того факту, що історико-краєзнавчі дослідження Ю. Целевича з історії Галичини, посідають чільне місце серед досліджень другої половини ХІХ ст. з даної проблеми в українській історіографії. На нашу думку, подальшим напрямком дослідження творчої спадщини Ю. Целевича має стати аналіз його творів, із метою вичленення сфери його зацікавлень, щодо інших історичних подій.

1. Андрійчук. Где-то про Львів перед 100 роками і про триразовий приїзд Іосифа ІІ до того міста / Андрійчук // Діло. – 1883. – № 12. – 13 лютого.
2. Целевич Ю. Облога міста Львова в р. 1672 / Ю. Целевич // Зоря. – 1883. – Ч. 14.
3. Целевич Ю. Облога міста Львова в р. 1672 / Ю. Целевич // Зоря. – 1883. – Ч. 16/17.
4. Целевич Ю. Перехід козаків через Покуття до Молдавії / Ю. Целевич // Зоря. – 1885. – Ч.3, 6.
5. Чи було в Польщі невольничє підданство? Leibeigenschaft // Діло. – 1886. – № 99. – 20 гр удня.
6. Барвінський Б. Д-р Юліян Целевич (23. ІІІ. 1843 – 24. ХІІ. 1892) і його наукова діяльність на полі української історіографії і етнографії в світлі давніших та новіших дослідів / Б.Барвінський. – Львів: Накл. НТШ, 1927. – 336 с.
7. Драгоманов М. Листи до Ів. Франка і інших. (1881–1886). Ч. 1. – Львів : Накладом Українсько-Руської видавничої спілки, 1906. – 277 с.
8. Історик, етнограф, педагог. Матеріали міжвузівської наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження Юліана Целевича. – Івано-Франківськ, 1993.
9. Костомаров М. Дві облоги Львова. Переяславська угода. / М. Костомаров. – Львів : Накл. НТШ, 1905. – 64 с.
10. Міщук А. Дослідження регіональних проблем в творчому доробку Юліана Целевича / А. Міщук, М. Міщук // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – 2015. – Ч. 27. – С. 196–201.
11. Міщук А. Християнська проблематика у творчому доробку Юліана Целевича / А. Міщук, М. Міщук // Карпати : людина, етнос, цивілізація. – 2014. – Вип. 5. – С. 263–270.
12. Петрушевич А. Сводная Галицко-русская літопись с 1772–1880 года / А. Петрушевич. – Львів : Из. Типографии Ставропиг. Института, 1889.
13. Historia miasta Lwowa, królestw Galicji i Lodomerii stolicy; z opisaniem dokładnym okolic i potrójnego oblężenia. — Przez Bartłomieja Zimorowicza Konsula niegdyś tegoż Miasta od najdawniejszych czasów aż do roku 1672, po łacinie napisana i bez wszelkiego użytku przez 162 lat w rękopismie zakątnym ukryta, a teraz na żądanie powszechne pracą Marcina Piwockiego, Nauczyciela wymowy w С. К. szkołach gimnazjalnych Lwowskich na język Polski przełożona i tegoż nakładem z dodanym wizerunkiem Lwowa i wysokiego zamku jeszcze przed rokiem 1600 w Kolonii wyciśnionym, Lwów 1835.
14. Ładzińskiego Z. Materyały do Historji Oblężenia I obrony Lwowa w 1672 r. / Z. Ładzińskiego. – Krakow : W drukarni Szasu, 1884.

*В статтє проанализированы ту часть научного наследия Ю.Целевича, непосредственно посвященная изучению малоисследованных проблем истории Галиции в контексте украинской истории. На основе систематизации фактического материала, дана оцєнка его вклада в развитие национальной историографии. Доказано, что при изучении тех или иных проблемных вопросов, Ю. Целевич выдвигал собственные концепции, опираясь на доступные документальные материалы. Большинство идей и мыслей, выдвинутых Ю. Целевич, впоследствии нашли свое подтверждение в работах по истории Галиции.*

**Ключевые слова:** Целевич Ю. А., Галиция, казаки, регионализм, Львов, этнические процессы, Покутьє.

*The article analyzes the part of the scientific heritage of Y.Tselevych that which directly deals with the study of hardly explored problems the history of Galicia in the context of Ukrainian history. On the basis of systematization factual material are assesses his contribution to the development of national historiography. Proved that by studying these or other problems Yu Tselevych put forward their own concept, based on available documentary materials. Most of the ideas and opinions put forward by J. Tselevychem later were confirmed in other works on the history of Galicia.*

**Keywords:** Tselevych Yu, Galicia, Cossacks, regionalism, Lviv, ethnic processes Pokuttya.